

ผลของกิจกรรมการเรียนรู้การสอนโดยใช้รูปแบบชั้กค้ำันต่อความสามารถ
ในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
เรื่องสิทธิมนุษยชนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
The Effects of Instructional Activites by Using Jurisprudential Inquiry
Model on Moral Reasoning Ability and Human Rights Learning
Achievement of Mathayomsuksa 4 Students

ฉวีวรรณ เกษทองมา¹, ชาติชาย ม่วงปฐม², รุ่งทิวา จันทน์วัฒนวนงษ์³
Chawiwon Ketthongma¹, Chatchai Muangpatom², Rungthiwa Chanwattanawong³

Received: 8 มีนาคม 2563 Revised: 10 เมษายน 2563 Accepted: 13 เมษายน 2563

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบความสามารถในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมก่อนและหลังเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้รูปแบบชั้กค้ำันและการเรียนแบบปกติ 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง สิทธิมนุษยชน ก่อนและหลังเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้รูปแบบชั้กค้ำันและการเรียนแบบปกติ 3) เปรียบเทียบความสามารถในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องสิทธิมนุษยชน ของผู้เรียนที่เรียนโดยใช้รูปแบบชั้กค้ำันและการเรียนแบบปกติ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียนเอกชนในคณะนักบวชิตาแม่พระองค์อุปถัมภ์แห่งประเทศไทย(ซิสเตอร์ซาเลเซียน) ในจังหวัดอุดรธานี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวนนักเรียนทั้งสิ้น

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี; Master Student of Education Program, Program in Curriculum and Instruction, Udon Thani Rajabhat University, Thailand; e-mail : chawiwon75@gmail.com

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี; Assistant prof. Dr., Udon Thani Rajabhat University, Thailand.

³ ดร., มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี; Dr., Udon Thani Rajabhat University, Thailand.

62 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม แบบแผนของการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงทดลองแบบสองกลุ่มวัดก่อนและหลังทดลอง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบซัคค่าน 2) แผนการจัดการเรียนการสอนแบบปกติ 3) แบบทดสอบวัดเหตุผลเชิงจริยธรรม 4) แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง สิทธิมนุษยชน การดำเนินการทดลองใช้ระยะเวลา 12 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง รวมทั้งหมด 24 ชั่วโมง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบทีแบบไม่อิสระ และการทดสอบทีแบบอิสระ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. นักเรียนที่เรียนโดยใช้รูปแบบซัคค่านและการเรียนแบบปกติ มีคะแนนความสามารถในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
2. นักเรียนที่เรียนโดยใช้รูปแบบซัคค่านและการเรียนแบบปกติ มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องสิทธิมนุษยชน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
3. นักเรียนที่เรียนโดยใช้รูปแบบซัคค่าน มีคะแนนความสามารถในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม และคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องสิทธิมนุษยชน สูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยการเรียนแบบปกติ

คำสำคัญ: รูปแบบซัคค่าน, เหตุผลเชิงจริยธรรม

ABSTRACT

The purposes of this research were : 1) to compare the ability on moral reasoning of Mathayomsuksa 4 students before and after using Jurisprudential Inquiry Model and Normal Learning 2) to compare the results of Human Rights Learning achievement of Mathayomsuksa 4 students before and after using Jurisprudential Inquiry Model and Normal Learning, and 3) to compare the ability on moral reasoning and the results of Human Rights Learning achievement of students studying using Jurisprudential Inquiry Model and Normal Learning. The sample consisted of 62 students of Mathayomsuksa 4 at a Private school in group of Institute of Daughters of Mary Help of Christians in Thailand (Salesian Sisters), UdonThani under the Office of the Private Education Commission in the second semester of the academic year 2018. They were selected using cluster random sampling. The research was an experimental research non-equivalent

control group pretest–posttest design. Research instruments were: 1) lesson plans using Jurisprudential Inquiry Model, 2) lesson plans using Normal Learning, 3) a Moral Reasoning Test, 4) a Human Right Achievement Test. The experiment lasted twelve weeks, 2 hours a week, or 24 hours for all. The mean, percentage, standard deviation, t–test for Dependent Samples and t–test for Independent Sample were used in data analysis. The findings of this research were as follows. 1) After the instruction using Jurisprudential Inquiry Model and Normal Learning, the posttest score on moral reasoning was higher than that of the pretest.

2. After the students taught by using Jurisprudential Inquiry Model and Normal Learning, the posttest score of Human Rights Learning achievement was also higher than that of the pretest.

3. After the students taught by using Jurisprudential Inquiry Model, the score of Moral Reasoning ability and of Moral Reasoning Ability were higher than that of the students learning by Normal Learning.

KEYWORDS: Jurisprudential inquiry model, moral reasoning

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ท่ามกลางสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของโลกภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ สังคมไทยได้รับอิทธิพลที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างมาก ซึ่งส่งผลกระทบต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน จากการรายงานข้อมูลของสถาบันวิจัยประชากรและสังคมพบว่าเด็กและเยาวชนที่เกิดในช่วง พ.ศ. 2523–2540 จัดอยู่ในเจนเนอเรชั่นวาย (Generation Y) เกิดและเติบโตในยุคที่มีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี จะมีความคิดสร้างสรรค์ มุ่งมั่น สามารถทำหลายสิ่งได้ในเวลาเดียวกัน ทำงานเป็นทีมเก่ง แต่ไม่ค่อยมีความอดทน เด็กและเยาวชนที่เกิดในช่วง พ.ศ. 2540–2552 จัดอยู่ในเจนเนอเรชั่นแซด (Generation Z) เกิดและเติบโตมาพร้อมกับความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง สภาพแวดล้อมและโครงสร้างของครัวเรือน เด็กและเยาวชนที่เกิดในช่วง พ.ศ. 2553 ขึ้นไป จัดอยู่ในเจนเนอเรชั่นแอลฟา (Generation Alpha) เด็กกลุ่มนี้เกิดและเติบโตพร้อมกับเทคโนโลยี เป็นกลุ่มที่เรียกว่า “Digital natives” (สถาบันวิจัยประชากรและสังคม, 2559: 58) การพัฒนาเด็กและเยาวชนซึ่งเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีความสำคัญยิ่งของชาติ จึงเป็นความหวังและอนาคตที่สำคัญของการพัฒนาประเทศในศตวรรษที่ 21 ตามแนวทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและ

สังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ที่มุ่งเน้นถึงความจำเป็นที่ประเทศต้องเร่งพัฒนาทุนมนุษย์ด้วยการยกระดับคุณภาพการศึกษา การเรียนรู้ การพัฒนาทักษะ พร้อมทั้งต้องส่งเสริมบทบาทสถาบันทางสังคมในการกล่อมเกลาสรางคนดี มีวินัย มีค่านิยมที่ดีและมีความรับผิดชอบต่อสังคม แต่พฤติกรรมของเด็กและเยาวชนในสังคมไทยได้เปลี่ยนแปลงไปพร้อมกับสภาพสังคมไทยที่นับวันยิ่งทวีความรุนแรงและซับซ้อนมากขึ้นเมื่อเทียบกับในอดีต เมื่อมองถึงปัญหาของเยาวชนไทยจะต้องยอมรับเสียก่อนว่า เยาวชนไทยส่วนใหญ่เป็นคนดี เป็นพลเมืองดีของชาติ และได้รับความคาดหวังที่จะให้เกิดการพัฒนาเป็นคนดียิ่งขึ้นไปอีก แต่มีเยาวชนอีกจำนวนหนึ่งที่มีปัญหาซึ่งเมื่อเทียบกับจำนวนเยาวชนทั้งประเทศแล้ว นับว่ามีจำนวนไม่น้อยทีเดียว หลายฝ่ายเห็นพ้องว่าปัญหาเกิดจากการที่เยาวชนไทยขาดการปลูกฝังด้านคุณธรรมจริยธรรมอย่างยั่งยืน คือ อาจมีอยู่บ้างแต่เป็นแบบभावฉวยไม่เกิดผลที่ถาวร ประกอบกับสภาวะการณ์ของสังคมไทยในปัจจุบันเกิดวิกฤตศีลธรรมและจรรยาบรรณในตัวบุคคล อันนำไปสู่ความไม่สอดคล้องของคนในชาติ ขาดอุดมการณ์ความรักชาติและการมีจิตสำนึกร่วมกัน ที่สำคัญการมุ่งยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพียงอย่างเดียว ทำให้นักเรียนมีความเก่งแต่พฤติกรรมไม่ดี คือ นักเรียนขาดคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งทำให้เกิดปัญหาในการพัฒนาคุณภาพของนักเรียน ไม่ว่าจะเป็นพฤติกรรมก้าวร้าวในเด็ก การเลียนแบบพฤติกรรมชาวต่างชาติ ภาษา การแต่งกาย และพฤติกรรมทางเพศ จนทำให้ภาพลักษณ์ของเยาวชนไทยในสายตาของผู้ใหญ่ติดลบมากขึ้น

จากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในเด็กและเยาวชนทำให้เกิดความกังวลใจถึงวิกฤตด้านคุณธรรมจริยธรรมในสังคม ในยุคสมัยที่เทคโนโลยีก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว เด็กและเยาวชนมีความกล้าคิด กล้าทำมากกว่าในอดีต แต่ทักษะการตัดสินใจในการแก้ปัญหาหลายประการเป็นการตัดสินใจอย่างเร่งด่วน โดยไม่รู้จักแยกแยะด้วยเหตุผล จึงมีลักษณะเก่งวิชาการแต่อ่อนแอด้านจริยธรรม ขาดความสามารถในการใช้ “ปัญญา” และ “เหตุผล” ไม่สามารถคิดแก้ปัญหาอย่างเหมาะสมด้วยตนเอง การสอนคุณธรรม จริยธรรมในสถานศึกษาจึงมีความสำคัญควบคู่ไปกับการพัฒนาความรู้ ทักษะ และเจตคติ ซึ่งตามทฤษฎีของ โคลเบอร์ก เชื่อว่าจริยธรรมของมนุษย์นั้น เกิดจากกระบวนการทางปัญญา เมื่อมนุษย์มีการเรียนรู้มากขึ้น โครงสร้างทางปัญญาเพิ่มพูนขึ้น จริยธรรมย่อมพัฒนาขึ้นตามวุฒิภาวะเช่นกัน ยิ่งกว่านั้น คุณธรรมที่จะนำมาพัฒนาเยาวชนไทยให้มีจิตใจสูงชันนั้น ส่วนใหญ่เยาวชนมีในตัวอยู่แล้ว แต่ไม่ปรากฏออกมาเป็นพฤติกรรมที่ชัดเจน ทั้งนี้เพราะเยาวชนไทยส่วนใหญ่ยังขาดความสามารถที่จะเลือกปฏิบัติตามคุณธรรมขั้นสูง (สกล เทียงแท้, 2525: 7-8)

การจัดการเรียนการสอนจริยศึกษาเรื่องสิทธิมนุษยชน เป็นการวางรากฐานแนวคิดที่ควรปลูกฝังให้เกิดในสังคมเพื่อให้สังคมมีความเมตตาเป็นพื้นฐาน มีการปฏิบัติต่อกันฉันพี่น้อง เห็น

คุณค่าและศักดิ์ศรีของมนุษย์ มีความรับผิดชอบร่วมกัน รู้จักแบ่งปันกัน ดังนั้น ควรเน้นความสำคัญของการเรียนรู้โดยการชี้นำด้วยตนเอง (Self-directed Learning) แทนการเรียนรู้โดยมีผู้สอนเป็นผู้ชี้นำ (Teacher-directed Learning) ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนมีปัญญาเฉียบแหลม ช่างคิดอย่างรอบคอบ ตัดสินใจถูกต้องและเติบโตอย่างมีคุณภาพ เหมาะสมกับพัฒนาการของผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เพราะอยู่ในวัยที่มีพัฒนาการทางความคิดใกล้เคียงกับวัยผู้ใหญ่ ทฤษฎีของโคลเบอร์ก จึงได้ยึดการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมเป็นสิ่งที่แสดงถึงพัฒนาการทางจริยธรรมของบุคคลที่สามารถเกิดขึ้นได้ด้วยการนำประสบการณ์ทางสังคม และความสามารถในการใช้เหตุผลขั้นต่ำมาเป็นพื้นฐานในการพัฒนาความคิดเชิงเหตุผลขั้นสูง และการใช้เหตุผลขั้นต่ำจะถูกใช้น้อยลง (Kohlberg, 1970: 58-63 อ้างถึงใน สกกล เทียงแท้, 2542: 14)

รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบซัคค้ำน (Jurisprudential Inquiry Model) ที่ จอยซ์ และ วีล (Joyce & Weil) ได้พัฒนาขึ้นจากแนวคิดของ โอลิเวอร์ และ เซเวอร์ (Oliver & Shaver) เป็นรูปแบบที่น่าสนใจสำหรับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นการพัฒนาทักษะการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล และช่วยให้เกิดกระบวนการคิดทบทวนถึงคำตอบในมุมมองต่าง ๆ เช่น กฎหมาย จริยธรรม และคำถามเกี่ยวกับสังคม ผู้สอนต้องมีความเชี่ยวชาญในการสอน อธิบาย และรู้เท่าทันสถานการณ์ ประเด็นสำคัญคือต้องตระหนักว่าในการแก้ไขปัญหาต้องมีทางเลือกมากกว่าหนึ่งทางเลือกเสมอ (ทีศนา แชมมณี, 2556: 74) ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการซัคค้ำนและค้นหาคำตอบของปัญหาด้วยตัวเอง ด้วยการสืบเสาะความรู้จากแหล่งข้อมูลอื่น เพื่อนำมาปรับเปลี่ยนความคิดไปในทางที่เหมาะสมและอยู่บนพื้นฐานของความถูกต้อง ส่วนผู้สอนสามารถใช้คำถามซัคค้ำนอันเป็นกระบวนการที่ใช้กันในศาลมาทดสอบความมั่นใจและทักษะการตัดสินใจของผู้เรียน ซึ่งอาจทำให้ผู้เรียนปรับเปลี่ยนความคิดเห็นหรือจุดยืนของตนหรือยืนยันจุดยืนอย่างมั่นใจขึ้น (ทีศนา แชมมณี, 2547: 265) ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ชี้นำเสนอกรณีปัญหา 2) ชี้นำระบุประเด็นปัญหา 3) ชี้นำแสดงจุดยืน 4) ชี้นำสำรวจจุดยืน 5) ชี้นำขัดเกลาและดัดแปลงจุดยืน 6) ชี้นำทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับข้อเท็จจริง ความหมายและผลลัพธ์

จากสภาพปัญหาของเด็กและเยาวชน และเพื่อตอบสนองต่อจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ทั้งด้านสติปัญญาและจิตใจ ให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม เคารพสิทธิ เสรีภาพ เสมอภาค และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างเป็นสุข ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาว่าการจัดการเรียนการสอนจริยศึกษาโดยใช้รูปแบบซัคค้ำนมีผลต่อความสามารถในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม และต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องสิทธิมนุษยชนของผู้เรียนหรือไม่ และการจัดการ

เรียนการสอนโดยรูปแบบซั๊กค้ำนมีผลต่อความสามารถในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม และต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องสิทธิมนุษยชนสูงกว่าการเรียนแบบปกติหรือไม่ อย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมก่อนและหลังเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยรูปแบบซั๊กค้ำนและการเรียนแบบปกติ
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องสิทธิมนุษยชนก่อนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยรูปแบบซั๊กค้ำนและการเรียนแบบปกติ
3. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง สิทธิมนุษยชนของผู้เรียนที่เรียนโดยรูปแบบซั๊กค้ำนและการเรียนแบบปกติ

สมมติฐานการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

1. ความสามารถในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียน โดยรูปแบบซั๊กค้ำนและการเรียนแบบปกติ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องสิทธิมนุษยชนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียน โดยรูปแบบซั๊กค้ำนและการเรียนแบบปกติ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
3. ความสามารถในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องสิทธิมนุษยชนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยรูปแบบซั๊กค้ำนสูงกว่าการเรียนแบบปกติ

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเอกชนในคณะนักบวชธิดาแม่พระองค์อุปถัมภ์ (ซิสเตอร์ซาเลเซียน) ปีการศึกษา 2561 จำนวน 515 คน (เป็นโรงเรียนเอกชนคาทอลิกที่ใช้การอบรมจริยธรรมตามแนววิถีจิตซาเลเซียน)

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ตัวแปรต้น คือ การเรียนการสอน

2.1.1 การจัดการเรียนการสอนโดยรูปแบบซั๊กค้ำน

2.1.2 การจัดการเรียนการสอนแบบปกติ

2.2 ตัวแปรตาม คือ

2.2.1 ความสามารถในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม

2.2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องสิทธิมนุษยชน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเอกชนในคณะนักบวชธิดาแม่พระองค์อุปถัมภ์แห่งประเทศไทย ปีการศึกษา 2561 จำนวน 515 คน

กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยเลือกตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียนเอกชนในคณะนักบวชธิดาแม่พระองค์อุปถัมภ์ในจังหวัดอุดรธานี และสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ทั้งหมด ได้ห้อง ม.4/1 เป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 32 คน และห้อง ม.4/2 เป็นกลุ่มควบคุม จำนวน 30 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำแนกตามลักษณะของการใช้ดังนี้

แผนการจัดการเรียนรู้แบบซักค่านและแบบปกติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง สิทธิมนุษยชน จำนวน 6 แผนฯ ละ 2 ชั่วโมงรวม 12 ชั่วโมง ค่าดัชนีความสอดคล้องทุกแผนมีค่าเท่ากับ 1.00

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีดังนี้

แบบทดสอบความสามารถในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เป็นแบบสถานการณ์จำนวน 10 สถานการณ์ แต่ละสถานการณ์มีคำตอบ 6 ตัวเลือก ตามขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก คะแนนคำตอบขั้นที่ 6 ให้ 6 คะแนน จนถึงคำตอบในขั้นที่ 1 ให้ 1 คะแนน ตามลำดับ คะแนนเต็ม 60 คะแนน มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.718

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง สิทธิมนุษยชน เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ เกณฑ์การให้คะแนนแต่ละข้อ ตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดหรือไม่ตอบให้ 0 คะแนน มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67 – 1.00 และมีค่าความยากง่าย

อยู่ระหว่าง 0.43 – 0.77 มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.22 – 0.78 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.84

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ทำการทดสอบก่อนเรียนกับกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องสิทธิมนุษยชน ในสัปดาห์แรกก่อนทำการสอน

2. ดำเนินการสอนกลุ่มทดลอง ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้รูปแบบซีกด้านและสอนกลุ่มควบคุมด้วยแผนการจัดการเรียนรู้แบบเรียนแบบปกติ สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง เป็นเวลา 6 สัปดาห์ รวม 12 ชั่วโมง รวม 6 แผนการจัดการเรียนรู้

3. เมื่อดำเนินการทดลองครบตามที่กำหนดในแผนการจัดการเรียนรู้แล้ว ผู้วิจัยทำการทดสอบหลังเรียนกับกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง โดยใช้แบบวัดความสามารถในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องสิทธิมนุษยชน ชุดเดียวกับแบบทดสอบก่อนเรียน

4. นำคะแนนวัดความสามารถในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม และคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องสิทธิมนุษยชน มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติสำหรับวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมศาสตร์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS และโปรแกรม TAP ดังนี้

1. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ก่อนและหลังการทดลองของผู้เรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และใช้สถิติทดสอบค่าที่แบบไม่เป็นอิสระ (Dependent t-test) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

2. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องสิทธิมนุษยชนและความสามารถในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมหลังการทดลอง ระหว่างผู้เรียนกลุ่มทดลองกับผู้เรียนกลุ่มควบคุม ด้วยการทดสอบค่าที่ ที่สองกลุ่มเป็นอิสระต่อกัน (Independent t-test) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ก่อนและหลังเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยรูปแบบซีกด้านและการเรียนแบบปกติ

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนทดสอบวัดเหตุผลเชิงจริยธรรม ก่อนและหลังเรียน ของผู้เรียนที่เรียนโดยใช้รูปแบบซั๊กค้ำน

การทดสอบ	\bar{X}	S.D.	t	Sig.(1-tailed)
ก่อนเรียน	49.84	3.49	14.24*	0.000
หลังเรียน	53.72	2.83		

* P < .05

จากตารางที่ 1 พบว่า การทดสอบวัดเหตุผลเชิงจริยธรรมก่อนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้รูปแบบซั๊กค้ำน มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 49.84 และ 53.72 คะแนนตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนและหลังเรียน พบว่า คะแนนสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนทดสอบวัดเหตุผลเชิงจริยธรรม ก่อนและหลังเรียน ของผู้เรียนที่เรียนโดยใช้การเรียนแบบปกติ

การทดสอบ	\bar{X}	S.D.	t	Sig.(1-tailed)
ก่อนเรียน	49.13	2.22	10.80*	0.000
หลังเรียน	52.03	2.04		

* P < .05

จากตารางที่ 2 พบว่า การทดสอบวัดเหตุผลเชิงจริยธรรมก่อนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยการเรียนแบบปกติ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 49.13 และ 52.03 คะแนนตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนและหลังเรียน พบว่า คะแนนสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องสิทธิมนุษยชน ก่อนและหลังเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยรูปแบบซั๊กค้ำนและการเรียนแบบปกติ

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง สิทธิมนุษยชนก่อนและหลังเรียน ของผู้เรียนที่เรียนโดยใช้รูปแบบซั๊กค้ำน

การทดสอบ	\bar{X}	S.D.	t	Sig.(1-tailed)
ก่อนเรียน	29.28	4.68	10.06*	0.000
หลังเรียน	32.19	4.46		

* P < .05

จากตารางที่ 3 พบว่า การทดสอบก่อนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้รูปแบบซั๊กค่าน มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 29.28 และ 32.19 คะแนนตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนและหลังเรียน พบว่า คะแนนสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง สิทธิมนุษยชน ก่อนและหลังเรียน ของผู้เรียนที่เรียนโดยใช้การเรียนแบบปกติ

การทดสอบ	\bar{X}	S.D.	t	Sig.(1-tailed)
ก่อนเรียน	27.50	3.27	9.93*	0.005
หลังเรียน	30.20	3.63		

* P < .05

จากตารางที่ 4 พบว่า การทดสอบก่อนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยการเรียนปกติ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 27.50 คะแนน และ 30.20 คะแนน ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนและหลังเรียน พบว่า คะแนนสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง สิทธิมนุษยชน ที่เรียนโดยรูปแบบซั๊กค่านและการเรียนแบบปกติ

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของการวัดความสามารถในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้รูปแบบซั๊กค่านและการเรียนแบบปกติ

รูปแบบ	n	\bar{X}	S.D.	t	Sig.(1-tailed)
ซั๊กค่าน	32	53.72	2.83	2.673*	0.005
ปกติ	30	52.03	2.04		

* P < .05

จากตารางที่ 5 พบว่า การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความสามารถในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของผู้เรียนทั้ง 2 กลุ่ม ผู้เรียนกลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้รูปแบบซั๊กค่าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 53.72 ผู้เรียนกลุ่มควบคุมที่เรียนแบบปกติ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 52.03 เมื่อเปรียบเทียบแล้วมีความแตกต่างกันเท่ากับ 1.69 ดังนั้น จากการทดสอบสถิติ t พบว่า ค่าเฉลี่ยระหว่างผู้เรียนที่เรียนโดยรูปแบบซั๊กค่าน สูงกว่าผู้เรียนที่เรียนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตารางที่ 6 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง สิทธิมนุษยชนของผู้เรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้รูปแบบซักร้านและการเรียนแบบปกติ

รูปแบบ	n	\bar{X}	S.D.	t	Sig.(1-tailed)
ซักร้าน	32	32.19	4.46	2.259 *	0.014
ปกติ	30	29.87	3.54		

* P < .05

จากตารางที่ 6 พบว่า การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ของผู้เรียนทั้ง 2 กลุ่ม ผู้เรียนที่เรียนโดยใช้รูปแบบซักร้าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 32.19 ผู้เรียนที่ใช้การเรียนแบบปกติ มีค่าเฉลี่ย 29.87 เมื่อเปรียบเทียบแล้วมีความแตกต่างกัน 2.32 ดังนั้น จากการทดสอบสถิติ t พบว่า ค่าเฉลี่ยระหว่างผู้เรียนที่เรียนโดยรูปแบบซักร้าน สูงกว่าผู้เรียนที่ใช้ การเรียนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาและเปรียบเทียบความสามารถในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องสิทธิมนุษยชน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยรูปแบบซักร้านและการเรียนแบบปกติ สรุปผลได้ดังนี้

1. ผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบซักร้านและการเรียนแบบปกติ มีค่าเฉลี่ยความสามารถในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบซักร้านและการเรียนแบบปกติ มีค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องสิทธิมนุษยชน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบซักร้าน มีค่าเฉลี่ยความสามารถในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม และค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องสิทธิมนุษยชน สูงกว่าผู้เรียนที่ใช้การเรียนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การอภิปรายผล

ผู้วิจัยได้แยกการอภิปรายผลการศึกษาเป็นประเด็นต่างๆ ตามลำดับดังนี้

1. จากการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ก่อนและหลังการทดลองของผู้เรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ โดยรูปแบบซักร้าน

พบว่าหลังการทดลองผู้เรียนกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 49.84 คิดเป็นร้อยละ 83.06 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 53.72 คิดเป็นร้อยละ 89.53 เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 สามารถอภิปรายได้ดังนี้ว่า รูปแบบการเรียนการสอนแบบซีกค้ำน มีขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) นำเสนอกกรณีปัญหา 2) ระบุประเด็นปัญหา 3) แสดงจุดยืน 4) สืบหาจุดยืน 5) ชัดเกล้าและตัดแปลงจุดยืน และ 6) ทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับข้อเท็จจริง ความหมายและผลลัพธ์ พบว่าในการจัดการเรียนรู้ขั้นตอนที่ 4 คือ ขั้นที่ให้ผู้เรียนสำรวจจุดยืนของตน ผู้สอนใช้คำถามเพื่อซีกค้ำน ทดสอบความมั่นใจของผู้เรียนในการเลือกจุดยืนที่เป็นค่านิยมอันดีงาม ผู้เรียนต้องไตร่ตรองถึงเหตุและผลของการเลือกจุดยืน และบอกเหตุผลเพื่อยืนยันถึงการตัดสินใจเลือกค่านิยมนั้น ๆ ผู้สอนต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้อภิปรายและถกเถียงความคิดอย่างเต็มที่ และกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมจากข้อเท็จจริงที่เป็นหลักฐาน เพื่อหาผลลัพธ์ไปสู่ข้อสรุปที่เหมาะสมที่สุด กระบวนการดังกล่าวสนับสนุนแนวคิดของโคลเบอร์ก (Kohlberg, 1964 อ้างถึงใน ดวงเดือน พันธุมนาวิณ, 2524: 55) ที่กล่าวว่า การที่เด็กจะมีพัฒนาการทางจริยธรรมสูงขึ้นได้นั้น องค์ประกอบที่สำคัญ คือ สติปัญญาและการคิด เมื่อเด็กอายุยังน้อยนั้น สติปัญญาและความสามารถในการคิดยังอยู่ในระดับต่ำ เมื่อเด็กเจริญเติบโตขึ้น สมอจะมีพัฒนาการสูงขึ้น ความสามารถในสติปัญญาและการคิดก็จะสูงขึ้นด้วย ทำให้เด็กสามารถจดจำ เข้าใจ และรับรู้ จริยธรรมที่สูงขึ้น ซึ่งมีความซับซ้อนและยากได้ ดังนั้น จริยธรรมจึงสามารถพัฒนาให้สูงขึ้นได้ถ้าได้รับการส่งเสริมและฝึกการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในการตัดสินใจแก้ปัญหาเพื่อพบทางออกที่เหมาะสมที่สุด สอดคล้องกับทฤษฎีพัฒนาจริยธรรมของเพียเจต์ (Piaget, 1932: 86) ซึ่งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยรูปแบบซีกค้ำนเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ มีการคิดไตร่ตรอง อย่างเป็นขั้นตอน ใช้กระบวนการร่วมมือกันเป็นกลุ่ม เรียนรู้จากปัญหา ช่วยกันระดมความคิด ตั้งคำถาม รู้จักแสดงเหตุผล นำสู่การอภิปราย และการสรุปผลที่นำไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งเป็นกระบวนการที่กระตุ้นให้ผู้เรียนฝึกฝนการใช้ทักษะกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผลทั้งระดับส่วนตัวและระดับการทำงาน กลุ่ม ผู้สอนทำหน้าที่เป็นผู้คอยช่วยเหลือในการทดสอบจุดยืน โดยการใช้คำถามซีกค้ำน ซึ่งคำถามที่ผู้สอนนำมาใช้เป็นคำถามที่ช่วยให้ผู้เรียนย้อนกลับไปพัฒนาจุดยืนของตน และช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้วิธีการใช้เหตุผลที่ถูกต้องและเหมาะสมต่อไป นอกจากนี้ การเน้นให้ผู้เรียนใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในการตัดสินใจเลือกค่านิยมที่ถูกต้อง ยังสอดคล้องกับความคิดของดวงเดือน พันธุมนาวิณ (2543: 124) ที่กล่าวถึงลักษณะทางจิตของคนไทยที่ส่งผลให้เกิดพฤติกรรมดีและเก่งในตัวผู้เรียน ที่กล่าวไว้ในทฤษฎี “ต้นไม้จริยธรรม” ในส่วนของลำต้นที่ประกอบด้วยจิตลักษณะ 5 ประการ คือ 1)

เหตุผลเชิงจริยธรรม 2) การมุ่งหมายอนาคตและการควบคุมตนเอง 3) ความเชื่อในอำนาจตน 4) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และ 5) ทศนคติ คุณธรรมและค่านิยม ซึ่งบุคคลต้องมีลักษณะพื้นฐานทางจิตใจ ในปริมาณที่สูงเหมาะสมกับอายุ จึงจะเป็นผู้มีความพร้อมที่จะพัฒนาจิตลักษณะ 5 ประการ

2. จากการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องสิทธิมนุษยชน ก่อนและหลังการทดลองของผู้เรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยรูปแบบซัคค่าน พบว่ามีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 29.28 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 73.20 คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 32.19 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 80.47 คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 สอดคล้องกับความคิดของ จอยซ์ วิล และ แคลฮอน (Joyce, Weil & Colhoun, 2009: 306-319) ที่เห็นว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยรูปแบบซัคค่าน มีส่วนในการพัฒนาทักษะกระบวนการทางปัญญา การคิด การตัดสินใจ และพัฒนากระบวนการเจริญชีวิตทางสังคม ทำให้เกิดจิตสำนึกที่ดีในความต้อการมีส่วนร่วมที่จะแก้ปัญหาในสังคม ฝึกฝนผู้เรียนให้เกิดกระบวนการคิดทบทวนถึงคำตอบในมุมมองต่าง ๆ ที่หลากหลาย เช่น ด้านกฎหมาย จริยธรรม และคุณค่าทางสังคม รู้จักวิเคราะห์ปัญหา ประมวลข้อมูล อภิปรายปัญหาที่ซับซ้อนรวมถึงประเด็นการโต้แย้งที่มีความเกี่ยวข้องกับอำนาจทางสังคม การสอนด้วยวิธีนี้ยังเป็นการกระตุ้นให้เกิดการยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่างของบุคคลอื่นที่เน้นการใช้เหตุผลในการแก้ปัญหาสังคมแทนที่จะใช้อารมณ์ และทำให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ร่วมกัน

3. จากการวิเคราะห์ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมระหว่างผู้เรียนที่เรียนโดยใช้รูปแบบซัคค่านและการเรียนแบบปกติ ผู้เรียนที่เรียนโดยรูปแบบซัคค่านมีค่าเฉลี่ย 53.72 สูงกว่าผู้เรียนที่ใช้การเรียนแบบปกติ ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 52.03 เมื่อเปรียบเทียบแล้วมีความแตกต่างกันของค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.69 ค่าเฉลี่ยระหว่างผู้เรียนที่เรียนโดยใช้รูปแบบซัคค่าน สูงกว่าผู้เรียนที่ใช้การเรียนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 อภิปรายได้ว่าการจัดการเรียนรู้แบบซัคค่านเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีวิธีการที่หลากหลายสอดคล้องกับความคิดของมุกดา เปรมศรี (2541: 14-16) ที่อธิบายถึงส่วนประกอบสำคัญในการจัดการเรียนการสอนโดยรูปแบบซัคค่าน เช่น นำกรณีตัวอย่าง ข่าว เหตุการณ์ปัจจุบัน นำมาฝึกการคิดเกี่ยวกับประเด็นสังคมอย่างมีเหตุผล มีการอภิปราย ซัคค่าน แสดงความคิดเห็นที่แตกต่าง เพื่อนำเหตุผลที่ได้จากการอภิปรายร่วมกันตัดสินใจเลือกจุดยืนที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหา การตั้งคำถามของผู้สอน เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผลและการตัดสินใจโดยมีจริยธรรมในชีวิตเป็นพื้นฐาน ผู้เรียนมีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในทางที่ดีขึ้น มีความกระตือรือร้นที่

จะแสวงหาคำตอบ ชักถามหรือแสดงเหตุผลคัดค้าน ทำให้มีการคิดที่รอบคอบมากขึ้นและเป็นการส่งเสริมพัฒนา การใช้จริยธรรมให้สูงขึ้นด้วย

4. จากการวิเคราะห์ ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง ลิทธิมนุษยชน ระหว่างผู้เรียนที่เรียนโดยรูปแบบซักรับและเรียนแบบปกติ ผู้เรียนที่เรียนโดยรูปแบบ ซักรับมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 32.19 สูงกว่าผู้เรียนที่เรียนแบบปกติ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 29.87 เมื่อ เปรียบเทียบแล้วมีความแตกต่างกันของค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.32 ค่าเฉลี่ยระหว่างผู้เรียนที่เรียนโดยใช้ รูปแบบซักรับ สูงกว่าผู้เรียนที่ใช้การเรียนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 อภิปรายได้ว่า การเรียนโดยรูปแบบซักรับ ในขั้นตอนที่ให้ผู้เรียนแสดงจุดยืนของตนเอง เป็นขั้นที่เน้นให้ผู้เรียนเกิด ความรู้โดยการศึกษาค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมเนื้อหาในรายวิชาสังคมศึกษา และมีกระบวนการคิด วิเคราะห์ข้อมูล ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แตกต่างจากการเรียนรู้แบบปกติ ที่เน้นการท่องจำในหนังสือมากกว่าการให้ผู้เรียนศึกษาความรู้ข้อมูลเพิ่มเติมตามความสนใจหรือ ความถนัดของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนภูมิ พุ่มจันทร์ (2555) ได้ศึกษาเรื่อง การ พัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เรื่องประเด็นทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดย ใช้รูปแบบการเรียนแบบซักรับ ผลการวิจัยพบว่า ผลการเรียนรู้เรื่องประเด็นสังคม หลังเรียนสูง กว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิษญา มณีศร (2557) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณในการเรียน วรณคดีไทยเรื่อง ขุนช้างขุนแผน โดยใช้รูปแบบการเรียนแบบซักรับ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสะเมิงพิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียน โดยคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 31.40 คิดเป็นร้อยละ 78.51 สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อน เรียน 21.26 คิดเป็นร้อยละ 53.15 โดยมีค่าดัชนีประสิทธิผลของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แสดงความก้าวหน้าทางพัฒนาการเรียนรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 54

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การจัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบซักรับ ผู้สอนควรศึกษาและทำความเข้าใจ ขั้นตอนให้ชัดเจน รูปแบบซักรับมีทั้งหมด 6 ขั้นตอน การจัดแบ่งเวลาในการทำกิจกรรมต่อหนึ่งคาบ เรียนเพื่อให้ได้ครบขั้นตอนมากที่สุดจึงเป็นสิ่งสำคัญ ผู้สอนควรพัฒนาการใช้คำถามซักรับให้เกิด ความคล่องตัวในการดำเนินการสอน และควรมีการบันทึกหลังสอน เพื่อทราบปัญหาหรือสิ่งที่ต้อง แก้ไข จะสามารถวางแผนการสอนได้อย่างเหมาะสมและเกิดประสิทธิผลมากที่สุดต่อผู้เรียน

1.2 การจัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบซักรับ มีการแบ่งกลุ่มละความสามารถเพื่อ ส่งเสริมให้ผู้เรียนทำงานร่วมกัน ในการวิจัย พบว่า ผู้เรียนยังไม่กล้าแสดงความคิดเห็นในกลุ่ม

เท่าที่ควร หรือปล่อยให้เพื่อนบางคนแสดงความคิดเห็นทุกครั้ง ดังนั้นผู้สอนต้องเป็นผู้ช่วยสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนให้มีความกระตือรือร้น และให้โอกาสทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรม และต้องสร้างแรงจูงใจด้านบวกให้ผู้เรียนกล้าแสดงความคิดเห็น กล้าตอบคำถาม และนำเสนอความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

1.3 ผู้สอนควรจัดสรรเวลาให้ผู้เรียนได้มีโอกาสสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติม หรืออาจจำเป็นต้องเตรียมเอกสารล่วงหน้าเพื่ออำนวยความสะดวกของผู้เรียน รวมทั้งการให้ใบงานให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าข้อมูลเป็นการบ้านต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาผลการจัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบซั๊กค่าน ที่มีต่อการคิดอย่างมีวิจารณญาณและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องอิทธิพลสื่อออนไลน์

2.2 ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาผลการจัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบซั๊กค่านร่วมกับกระดานสนทนา เพื่อพัฒนาทักษะการคิดอย่างสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2524). *การพัฒนาจริยธรรม*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- _____. (2543). *ทฤษฎีต้นไม้อัจฉริยะธรรม: การวิจัยและการพัฒนาบุคคล*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิศนา แคมมณี. (2547). *ศาสตร์การสอน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2556). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. พิมพ์ครั้งที่ 7 กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนภูมิ พุ่มจันทร์. (2555). *การพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณเรื่องประเด็นทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้รูปแบบจัดการเรียนรู้แบบซั๊กค่าน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พิชญา มณีศรี. (2557). *การพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณในการเรียนวรรณคดีไทย เรื่องขุนช้างขุนแผนโดยการใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบซั๊กค่านสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสะเมิงพิทยาคม เชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- มุกดา เปรมศรี. (2541). *การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจต่อการเรียนวิชาพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยการสอบแบบสืบเสาะเชิงนิติศาสตร์ ที่ใช้เทคนิควิธีการ A. I. C. กับการสอนตามคู่มือครู*. ปรินญาณีพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สกล เทียงแท้. (2525). *ผลการใช้วิธีอภิปรายกลุ่มในการยกระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมในเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มาจากสภาพสังคมในโรงเรียนที่ต่างกัน*. ปรินญาณีพนธ์ปรินญาณีการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- _____. (2542). *การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมและการพัฒนา*. ราชบุรี: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- สถาบันวิจัยประชากรและสังคม. (2559). *รายงานประจำปี 2559*. สมุทรปราการ: เอส.บี.เค.
- Joyce, B., Weil, M., & Calhoun, E. (2009). *Model of teaching*. 8th ed. London: Allyn and Bacon.
- Kohlberg, L. (1964). *Development of Moral Character and Moral Ideology*. In Hofmann, M.L., Hoffmann, L.W., Eds., *Review of Child Development Research*. Vol. 1. Hartford, C. T.: Connecticut Printer.
- อ้างถึงใน ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2524). *การพัฒนาจริยธรรม*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- _____. (1970). *Moral Development*. In Mussen, P. H., (ed.) *Carmichael's Manual of Child Development*. Vol. 2,3 edition, New York: John Wiley & Sons.
- อ้างถึงใน สกล เทียงแท้. (2542). *การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมและการพัฒนา*. ภาควิชาหลักสูตรการสอน คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง. ราชบุรี.
- Piaget, J. (1932). *The moral judgment of the child*. London: Hartcourt Brace.